

Samsfundsklasse, som det netop var Djemedet at hjælpe ved en Lov som denne.

Sold: Jeg kunde være noget mere enig i det ærede Medlems specielle Bemærkninger paa enkelte Punkter, end jeg er det i hans almindelige Bemærkninger. Jeg begærede derfor Ordet, da det ærede Medlem begyndte at gøre sine almindelige Betragtninger gældende, idet han spurgte, om man ikke burde overlade det til Befolkningen selv at klare sine Kontraktforhold, og om det var forsværligt at gøre saa dybt et Indgreb i den individuelle Frihed som det, der her er Tale om. Det var navnlig disse Betragtninger — som jeg havde ventet, at han vilde føre videre —, som jeg havde Øyst til at modsigte, thi jeg finder, at Lovforslaget har en fuldkommen tilstrækkelig almindelig Grund til sin Fremkomst. Det ærede Medlem mente, at det var paafaldende, at man vilde gøre det i dette Forhold, naar man ikke i andre Kontraktforhold kom med lignende bindende Regler. Jeg skal blot henlede Opmærksomheden paa, at der efter min Formening med Hensyn til Huslejekontrakter ofte uddrives en saadan Haardhed og Hensynsløshed, at det meget let kunde tænkes, at Lovgivningen ogsaa ved Beslighed kunde finde det naturligt at beskæftige sig med dette Forhold. Men set i sin Almindelighed er der jo ikke det mindste forbausende i et Lovforslag, som gaar i den Retning. Vi behøve jo blot at minde, hvorledes det er gaaet paa Landbolovgivningens Omraade. Det er bekendt, at man for et Aarhundrede siden ikke har haft den mindste Betænkelighed ved at indskrænke Kontraktfriheden paa dette Omraade i en meget betydelig Grad. Jeg skal blot minde om Reglerne om Forpagningskontrakter og Fæstekontrakter og om Loven af 27de Maj 1848 om Lejeforhold paa Landet. Det synes altsaa lige som at være noget, man har glemt, at Samsfundet saaledes i lange Tider har søgt at styrke de svage i Kontraktforholdet over for de stærke. Der er altsaa slet ikke noget særlig forbausende heri; det, der vækker Opmærksomhed, er kun, at det er et helt nyt Forhold, som man nu har fundet Anledning til at beskæftige sig med. Jeg kan derfor ikke andet end være meget tilfreds med, at den højtærede Minister har optaget Emnet. Desuden ere vi jo alle for lang Tid siden komne ind paa en hel anden Tankegang end den, som har fundet sit Udtryk i den Sætning, at enhver sørger for sig. Jeg kunde nævne adskillige Love fra den nyere Tid, hvor man ganske har brudt med tidligere Tiders Principper, og hvor ogsaa denne Forsamling har deltaget i

en Lovgivningsvirksomhed, som meget bestemt har taget Sigte paa at styrke de svage i Samsfundet, dem, som ellers have Vanstælighed ved at klare sig, saa jeg tror ikke, at man over for Principperne skal være betænkelig. Det er vistnok baade vi og største Deelen af den øvrige Verden komne ind paa, saa at det maa siges at være foregaaet en meget betydelig Forandring, som jeg vil kalde en Udvikling til det bedre i saa Henseende. Det maa derfor ogsaa paaskønnes, at den højtærede Justitsminister ikke har gjort noget som helst Forsøg paa at skelne mellem, hvad der maatte kaldes nødvendigt eller ikke nødvendigt, og hvad der kunde kaldes Lutsus eller ikke Lutsus, og saaledes gribe ind paa et Omraade, hvor jeg tror, at det selv om man har forsøgt det andetsteds, vil vise sig ganske umuligt at naa noget Resultat. Jeg tror ikke, det vil være muligt, saaledes som den sidste ærede Taler ønskede, at finde visse Kriterier, hvorefter man kunde ramme de usunde Hændeler, uden at disse bindende Regler for Kontraktforhold kom til at afficere de andre. Lagtet jeg kan erkende, at Formaålet vilde være meget tilfredsstillende, hvis det kunde naas, saa tror jeg dog, at man paa Forhaand kan sige, at det næsten ikke vil være muligt. Jeg tror, man maa gaa den Vej, som er gaaet i Lovforslaget, at se at skabe en almindelig Regel, som kommer til at ramme alle Tilfælde. Men derefter maa jeg saa være enig med det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Det. Hansen) i, at man saa ogsaa maa være særlig varsom med de Regler, man giver, for ikke at komme ind paa at lægge Hindringer i Vejen for den virkelige sunde Handel, som er i alles Interesse. Det ærede Medlem har der peget netop paa det Punkt, som jeg havde tænkt at omtale, og som jeg mener er det allerbæstestilteste, det er det, at naar Sælgeren træder fra Handelen, skal Genstanden forblive i Køberens Besiddelse, indtil det hele Mellemværende er afgjort. Det tror jeg ganske vist, at man paa en eller anden Maade maa se at komme bort fra; thi i alt Fald, saa længe der ikke er stabt hurtigere Afgørelsesregler, vil det kunne føre til højst ubillige og vistnok ogsaa urimelige Resultater. Sagen vil kunne staa saa længe paa, at Tingene ganske kan forgaa, og føre Køberen, hvis han er udehæstigt og svigagtig i Fristelse til at disponere over Tingen, og Sælgeren vilde da staa som den, der ikke har allermindste Udset til at komme til sin Ret. Om det nu skulde kunne ordnes paa den Maade, som den ærede sidste Taler omtalte, at der blev deponeret et Beløb, indtil Sagen var afgjort, eller om man